

sheriayamungu.org

Kiambatisho 7a: Wanawali, Wajane, na Waliotalikiwa: Miungano Ambayo Mungu Anakubali

Ukurasa huu ni sehemu ya mfululizo kuhusu miungano ambayo Mungu anakubali na unafuata mlolongo huu:

1. [Kiambatisho 7a: Wanawali, Wajane, na Waliotalikiwa: Miungano Ambayo Mungu Anakubali](#) (Ukurasa wa sasa).
2. [Kiambatisho 7b: Waraka wa Talaka — Kweli na Dhana Potofu](#)
3. [Kiambatisho 7c: Marko 10:11-12 na Usawa Bandia Katika Uzinzi](#)
4. [Kiambatisho 7d: Maswali na Majibu — Wanawali, Wajane, na Waliotalikiwa](#)

Asili ya Ndoa katika Uumbaji

Inajulikana kwa wengi kwamba ndoa ya kwanza ilitokea mara tu baada ya Muumba kumfanya mwanamke [נִקְּחָהּ (nēqēvāh)] awe mwenzake kiumbe wa kwanza wa kibinadamu, mwanamume [זָכָר (zākhār)]. Mume na mke — haya ndiyo maneno ambayo Muumba Mwenyewe alitumia kwa wanyama na wanadamu (Mwanzo 1:27). Simulizi la Mwanzo linasema kuwa huyu mwanamume, aliyeumbwa kwa mfano na sura ya Mungu, aliona kwamba hakuna yeyote miongoni mwa majike ya viumbe wengine duniani aliyefanana naye. Hakuna aliyemvutia, na akatamani mwenzake. Msemo katika asili ni [עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ (ēzer kēnegdō)], yani “msaidizi anayefaa.” Naye Bwana akaona hitaji la Adamu na akaamua kumuumba mwanamke kwa ajili yake, mfano wa kike wa mwili wake: “Si vema huyo mtu awe peke yake; nitamfanyia msaidizi wa kufaa kwake” (Mwanzo 2:18). Hawa kisha akatengenezwa kutoka mwili wa Adamu.

Muungano wa Kwanza Kulingana na Biblia

Hivyo, muungano wa kwanza wa nafsi ukatokea: bila sherehe, bila viapo, bila mashahidi, bila karamu, bila usajili, na bila kiongozi wa ibada. Mungu alimkabidhi tu mwanamke kwa mwanamume, nao huu ukawa mwitikio wake: “Sasa huyu ni mfupa wa mifupa yangu, na nyama ya nyama yangu; ataitwa Mke, kwa maana ametwaliwa katika Mume” (Mwanzo 2:23). Mara tu baada ya hapo, tunasoma kwamba Adamu alishiriki tendo la ndoa [נָדָה (yāda‘) — kujua, kuwa na mahusiano ya kimwili] na Hawa, naye akapata mimba. Msemu huo huo (kujua), ukiambatanishwa na mimba, baadaye pia umetumika katika muungano wa Kaini na mkewe (Mwanzo 4:17). Miungano yote iliyotajwa katika Biblia ni rahisi tu: mwanamume anamchukua mwanamwali (au mjane) kuwa wake na kushiriki naye tendo la ndoa — mara nyingi sana ukitumika msemu “kujua” au “kuingia kwake” — jambo linalohibitisha kuwa muungano kweli umetokea. Hakuna simulizi lolote la kibiblia linalosema kwamba kulikuwa na sherehe yoyote, iwe ya kidini au ya kiraia.

Muungano Hutokea Lini Machoni pa Mungu?

Swali kuu ni: **Mungu huchukulia ndoa kuwa imetokea lini?** Kuna chaguo tatu — moja ya kibiblia na ya kweli, na mbili za uongo za uvumbuzi wa kibinadamu.

1. Chaguo la Kibiblia

Mungu huchukulia mwanamume na mwanamke kuwa wameoana wakati mwanamwali anaposhiriki naye tendo la kwanza la ndoa kwa ridhaa. Ikiwa tayari amewahi kuwa na mwanamume mwingine, muungano unaweza kutokea tu ikiwa mwanamume wa awali amekufa.

2. Chaguo la Uongo la Kurelativisha

Mungu huchukulia kwamba muungano hutokea wakati wanandoa wanapoamua. Kwa maneno mengine, mwanamume au mwanamke wanaweza kuwa na wapenzi wengi wa kimwili wapendavyo, lakini ni siku ile tu watakapoamua kwamba uhusiano wao sasa ni “mzito” — labda kwa sababu wanaanza kuishi pamoja — ndipo Mungu anawahesabu kuwa mwili mmoja. Katika hali hii, kiumbe ndicho kinachoamua ni lini nafsi ya mwanamume inaungana na nafsi ya mwanamke, na si Muumba. Hakuna msingi hata mdogo wa kibiblia kwa mtazamo huu.

3. Chaguo la Uongo Linaloenea Zaidi

Mungu huchukulia kwamba muungano umetokea tu kunapokuwepo sherehe. Hili si tofauti sana na la pili, kwa kuwa kwa vitendo mabadiliko pekee ni kuongezwa mtu wa tatu katika mchakato, ambaye anaweza kuwa hakimu wa amani, afisa wa usajili, kuhani, mchungaji, n.k. Katika chaguo hili, wanandoa pia wanaweza kuwa na wapenzi wengi wa kimwili hapo kabla, lakini ni sasa tu, wakiwa mbele ya kiongozi, ndipo Mungu anahesabu nafsi hizo mbili kuwa zimeunganishwa.

Kutokuwapo kwa Sherehe katika Karamu za Ndoa

Yapaswa kuzingatiwa kwamba Biblia inataja karamu nne za ndoa, lakini katika simulizi zote hakuna kutajwa sherehe ya kuhalalisha au kubariki muungano. Hakuna fundisho linalosema kuwa hitaji la ibada au mchakato wa nje ni lazima ili muungano uwe halali mbele za Mungu (Mwanzo 29:21-28; Waamuzi 14:10-20; Esta 2:18; Yohana 2:1-11). Uthibitisho wa muungano hutokea pale ambapo mwanamwali anashiriki tendo la ndoa kwa ridhaa na mwanamume wake wa kwanza (kutimiza tendo). Wazo kwamba Mungu huwaunganisha wanandoa tu wanaposimama mbele ya kiongozi wa dini au hakimu wa amani halina uungwaji mkono katika Maandiko.

PDF: [Pakua PDF iliyo na ndoa zote katika Biblia.](#)

Uzinzi na Sheria ya Mungu

Tangu mwanzo, Mungu alipiga marufuku uzinzi, unaorejelea mwanamke kuwa na mahusiano na zaidi ya mwanamume mmoja. Hii ni kwa sababu **nafsi ya mwanamke inaweza kuunganishwa na mwanamume mmoja tu kwa wakati mmoja hapa duniani**. Hakuna kikomo cha ni wanaume wangapi mwanamke anaweza kuwa nao katika maisha yake, lakini uhusiano mpya unaweza kutokea tu ikiwa uliotangulia umeisha kwa kifo, kwa kuwa hapo ndipo nafsi ya mwanamume imerudi kwa Mungu, aliyeitoa (Mhubiri 12:7). Kwa maneno mengine, lazima awe mjane ili aungane na mwanamume mwingine. Ukweli huu unathibitishwa kirahisi katika Maandiko, kama vile wakati Mfalme Daudi alipotuma watu kumleta Abigaili baada ya kusikia kifo cha Nabali (1 Samweli 25:39-40); wakati Boazi alipomchukua Ruthi kuwa mkewe kwa sababu alijua mumewe, Mahloni, alikuwa amekufa (Ruthu 4:13); na wakati Yuda alipomwagiza mwanawe wa pili, Onani, kumwoa Tamari ili kumwinulia nduguye marehemu uzao (Mwanzo 38:8). Tazama pia: Mathayo 5:32; Warumi 7:3.

Mwanamume na Mwanamke: Tofauti Katika Uzinzi

Jambo linaloonekana wazi katika Maandiko ni kwamba hakuna uzinzi dhidi ya mwanamke, bali dhidi ya mwanamume. Wazo linalofundishwa na makanisa mengi — kwamba kwa kujitenga na mwanamke na kuoa mwanamwali au mjane mwingine, mwanamume hufanya uzinzi dhidi ya mke wake wa zamani — halina uungwaji mkono katika Biblia, bali katika desturi za kijamii.

SOMA: [Marko 10:11-12 na Usawa Bandia Katika Uzinzi.](#)

Ushahidi wa hili upo katika mifano mingi ya watumishi wa Bwana waliopitia ndoa nyingi na wanawali na wajane, bila kukemewa na Mungu — ikiwepo mfano wa Yakobo, ambaye alikuwa na wake wanne, ambamo walitoka kabila kumi na mbili za Israeli na Masihi Mwenyewe. Haijawahi kusemwa kwamba Yakobo alifanya uzinzi kwa kila mke mpya.

Mfano mwingine unaojulikana vizuri ni ule wa uzinzi wa Daudi. Nabii Nathani hakuwa amesema chochote kuhusu kuwepo kwa uzinzi dhidi ya mwanamke yeyote wa mfalme aliposhiriki tendo la ndoa

na Bathsheba (2 Samweli 12:9), bali dhidi ya Uriya, mumewe. Kumbuka kwamba wakati huo Daudi tayari alikuwa ameo Mikali, Abigaili, na Ahinoamu (1 Samweli 25:42). Kwa maneno mengine, uzinzi siku zote ni dhidi ya mwanamume na si dhidi ya mwanamke.

Viongozi wengine hupenda kudai kwamba Mungu huwafanya wanaume na wanawake kuwa sawa katika mambo yote, lakini hili halionekani katika kipindi cha miaka elfu nne kinachofunika na Maandiko. Hakuna hata mfano mmoja katika Biblia ambamo Mungu alimkemea mwanamume kwa kufanya uzinzi dhidi ya mkewe.

SOMA: [Kwa nini Yesu haruhusu ndoa ya wake wengi leo.](#)

Hii haimaanishi kwamba mwanamume hafanyi uzinzi, bali kwamba **Mungu huchukulia uzinzi wa mwanamume na wa mwanamke kwa njia tofauti**. Adhabu ya kibiblia ilikuwa ile ile kwa wote wawili (Walawi 20:10; Kumbukumbu la Torati 22:22-24), lakini hakuna uhusiano kati ya ubikira wa mwanamume na ndoa. Ni mwanamke, si mwanamume, ndiye anayeamua kama kuna uzinzi au la. Kulingana na Biblia, **mwanamume hufanya uzinzi wakati wowote anaposhiriki tendo la ndoa na mwanamke ambaye si bikira wala mjane**. Kwa mfano, kama mwanamume bikira mwenye umri wa miaka 25 analala na kijana wa miaka 23 ambaye tayari amewahi kuwa na mwanamume mwingine, anafanya uzinzi — kwa sababu, kulingana na Mungu, huyo kijana ni mke wa mwanamume mwingine (Mathayo 5:32; Warumi 7:3; Hesabu 5:12).

Ndoa ya Mrithi (Levirate) na Kuhifadhi Ukoo

Kanuni hii — kwamba mwanamke anaweza kuungana na mwanamume mwingine baada ya kifo cha wa kwanza tu — pia inathibitishwa katika sheria ya ndoa ya mrithi, iliyotolewa na Mungu ili kuhifadhi mali ya ukoo: “Wakiishi ndugu pamoja, mmoja wao akafa asiwe na mtoto, mke wa yule aliyekufa asiolewe na mtu mgeni nje ya jamaa. Nduguye mumewe ataingia kwake, amchukue awe mkewe, akamfanyie wajibu wa umbu” (Kumbukumbu la Torati 25:5-10. Tazama pia Mwanzo 38:8; Ruthu 1:12-13; Mathayo 22:24). Angalia kwamba sheria hii ilipaswa kutimizwa hata kama shemeji tayari alikuwa na mke mwingine. Kwa upande wa Boazi, alimtolea Ruthi kwa ndugu wa karibu zaidi, lakini huyo mtu akakataa, kwa kuwa hakutaka kumpata mke mwingine na kisha kugawanya urithi wake: “Siku utakaponunua shamba kutoka kwa mkono wa Naomi, ni lazima pia umchukue Ruthi Mmoabi, mke wa yule aliyekufa, ili kumwinulia jina lake juu ya urithi wake” (Ruthu 4:5).

Mtazamo wa Kibiblia Kuhusu Ndoa

Mtazamo wa kibiblia kuhusu ndoa, kama unavyowasilishwa katika Maandiko, ni wazi na tofauti na mapokeo ya sasa ya kibinadamu. Mungu aliweka ndoa kuwa muungano wa kiroho unaotiwa muhuri kwa kutimiza tendo kati ya mwanamume na mwanamwali au mjane, bila haja ya sherehe, viongozi wa ibada, au taratibu za nje.

Hii haimaanishi kwamba Biblia inapiga marufuku sherehe kuwa sehemu ya harusi, bali pawe wazi kwamba si sharti wala si uthibitisho kwamba muungano wa nafsi umetokea kulingana na sheria ya Mungu.

Muungano unahesabika kuwa halali machoni pa Mungu wakati tu wa tendo la ndoa kwa ridhaa, ukidhihirisha mpangilio wa Mungu kwamba mwanamke aunganishwe na mwanamume mmoja tu kwa wakati mmoja hadi kifo kivunje huo mfungamano. Kutokuwapo kwa sherehe katika karamu za ndoa zilizoelezwa katika Biblia kunasisitiza kwamba mkazo uko kwenye agano la ndani na kusudi la kiungu la kuendeleza uzao, si kwenye taratibu za kibinadamu.

Hitimisho

Kwa kuzingatia simulizi na kanuni hizi zote za kibiblia, imekuwa dhahiri kwamba ufafanuzi wa Mungu kuhusu ndoa umejikita katika mpango Wake Mwenyewe, si katika mapokeo ya kibinadamu au taratibu za kisheria. Muumba aliweka kiwango tangu mwanzo: ndoa hutiwa muhuri machoni Pake wakati mwanamume anaungana katika tendo la ndoa kwa ridhaa na mwanamke aliye huru kuoana — yaani, ama ni bikira au ni mjane. Ingawa sherehe za kiraia au za kidini zinaweza kuwa matangazo ya hadharani, hazina uzito katika kuamua kama muungano ni halali mbele za Mungu. Kilicho muhimu ni utii kwa mpangilio Wake, heshima kwa utakatifu wa kifungo cha ndoa, na uaminifu kwa amri Zake, ambazo hubaki bila kubadilika bila kujali mabadiliko ya tamaduni au maoni ya wanadamu.